

Rokām veidota

gulbūve

Ilze Pole

Kad pirms vairāk nekā desmit gadiem Latvijā parādījās pirmās gulbalku jaunbūves, šķita, ka tas ir īss brīža untums, kas pēc neilga laika savas pozīcijas zaudēs modernu un ekskluzīvu materiālu priekšā. Izrādījās, ka tā tas nav. Gulbūvju top arvien vairāk - vai tā būtu pirtiņa, saimniecības ēka, dzīvojamā māja vai medību nams.

iztur laika pārbaudi

Būvniecības tendences

Balku ēkas iespējams celt dažādi, tomēr salaidumu vietas, pakši un mājas veidols jau gadsimtiem ilgi ir palicis nemainīgs. Gulbūves celšana pieprasa noteiktu konstrukciju un ēkas projekta risinājumu, tāpēc gadu laikā daudzi būtiski elementi ir palikuši. Ēku celšana gan kļuvusi vieglāka - nav vairs tik laikietilpīga, īpaši, ja balki tiek apstrādāti ar frēz-

mašīnu. Šādi apstrādātu balku ēkas jeb rūpnieciski ražotas gulbūves ir lētākas, tās ir vieglāk pielāgojamas mūsdienu dzīves un ēku apdares prasībām, kā arī ātrāk uzceļamas. Šo iemeslu dēļ daudzi tās izvēlas amatnieciskām gulbūvēm, tādējādi ietaupot laiku un naudu, bet zaudējot materiāla pirmatnīgumu un roku darba siltumu, kas mājai piešķir īpašu vērtību. Pēdējo gadu laikā tikai dažas etnogrāfiskām

prasībām atbilstošas balku mājas celtas no jauna. Rūpnieciski ražota gulbūve izmaksā divreiz mazāk nekā ar rokām celta ēka no pamatiem līdz pat atslēgai maksā līdz 500 latiem par kvadrātmetru).

Apaļkoka gulbūves ir masīvas un prasa gan īpašu plānojumu, gan vietu ainavā. Neraugoties uz to, balku ēkas ir tapušas pat Pierīgā, kur, iestīvētas starp mūra jaunbūvēm,

tās zaudē pievilcību, kļūstot par ainavā neiederīgu elementu. Lai gan domas par gulbūves iespēju pārtapt modernā celtņē ir atšķirīgas, vairākums speciālistu uzskata, ka balku ēkas istenā vieta ir lauku ainava, lai arī pašas ēkas projekts iespējams ļoti dažāds. Pirmās gulbūves ēkas bija pirtiņas, taču tagad priekšroka tiek dota dzīvojamām mājām, daži izvēlas pat gulbūvē veidotas baseinu telpas.